

Innhold

1. Forskningens rolle i skole og lærerutdanning	9
<i>Sølvi Mausestaden, Steinar Bøyum, Joakim Caspersen, Tine S. Prøitz og Fredrik W. Thue</i>	
Innledning	9
Forskning og politikk	12
To tradisjoner – ulike begreper om forskning	13
Kunnskapsteoretiske kontroverser	15
Mot et mer moderat standpunkt	18
Kapitlene i boken	20
Referanser	26
2. Hva er forskningslitterasitet? Og hvorfor trenger lærere det?	28
<i>Andreas Eriksen</i>	
Innledning	28
Bakgrunn	30
Praksissensitivitet: tilpasning til et profesjonsfaglig fellesskap	33
Sjangersensitivitet: oversetting til rollens tenkemåte	35
Situasjonssensitivitet: kontekstens betingelser for god anvendelse	38
En genuin treenighet?	42
Avslutning	43
Referanser	44
3. Praktisk og teoretisk kunnskap i lærerprofesjonen	47
<i>Kim Pedersen Phillips</i>	
Innledning	47
Det tradisjonelle synet på skillet mellom praktisk og teoretisk kunnskap	50
Anti-intellektualisme og læreres praktiske kunnskap	54
Argumenter mot anti-intellektualisme	56
Ryle om intensjonelle handlinger	58
Intellektualisme og læreres kunnskap	61
Avslutning	63
Referanser	64
4. Kunnskapsintegrasjon i lærerutdanning og profesjonsutøvelse	67
<i>Hege Hermansen og Sølvi Mausestaden</i>	
Innledning	67
Kunnskapsintegrasjon: å skape sammenheng mellom kunnskapsressurser i praktisk profesjonsutøvelse	70

Lærerstudenters bruk av forskende arbeidsmetoder i praksisperioden.	76
Lærerutdanneres arbeid med kunnskapsintegrasjon: sammenhenger mellom forskningsbasert kunnskap og profesjonsutøvelse	78
Læreres arbeid med kunnskapsintegrasjon: skolebasert utviklingsarbeid rettet mot evnerike elever	80
Diskusjon	83
Referanser	85
5. Kunnskapens rolle i lærerutdanning	88
<i>Jorunn Spord Borgen og Tine Sophie Prøitz</i>	
Innledning	88
Internasjonalisering, standardisering og utvikling av lærerutdanning som masterutdanning	90
Metode, utvalg, datamateriale og analytisk tilnærming	94
Resultater	96
Diskusjon – kunnskapens rolle i lærerutdanning?	101
Avsluttende kommentar	103
Referanser	103
6. Praksisrettede pedagoger og disiplinorienterte forskere – lærerutdanningen og forskningen 2008–2021	107
<i>Joakim Caspersen og Jens-Christian Smeby</i>	
Innledning	108
Lærerutdanningspolitikk i Norge	109
Data og metode	112
Hva betyr reformene for forskningsorienteringen i lærerutdanningene?	114
Hva mener lærerutdannerne om forskning?	116
En praksisrettet akademisering?	118
Avslutning	121
Referanser	123
7. Finsk og norsk lærerutdanning og syn på læreryrket – to forskjellige verdener?	126
<i>Thomas Dahl og Joakim Caspersen</i>	
Innledning	127
Metode og datagrunnlag	130
Ulike lærerutdanninger og fag i lærerutdanningene i Norge og Finland	133
Forskjeller og likheter mellom svarene fra finske og norske lærerutdannere	134
Avslutning	143
Referanser	145

8. Bachelor- og masteroppgaver som uttrykk for forskningsbasering i lærerutdanningene	149
<i>Hilde W. Afdal og Marte Lorentzen</i>	
Innledning	150
Bachelor- og masteroppgaven i rammeplaner og nasjonale retningslinjer ..	151
Oppgavearbeidet som prosess, produkt og posisjon	153
Bachelor- og masteroppgaven i lærerutdanningene: en nasjonal kartlegging	155
Aktørenes operasjonalisering av begrepene «forskningsbasering» og «profesjonsretting»	156
Organisatoriske rammer for oppgavearbeidet	159
Posisjonering av studenten som bruker av forskning	163
Ulike dimensjoner ved forskningsbasering og profesjonsretting	166
Avslutning	172
Referanser	173
9. Kritisk refleksjon over forskning i profesjonsutdanning	176
<i>Steinar Bøyum og Silje Fekjær</i>	
Innledning	176
Dokumenter og bakgrunn	178
Kritisk tenkning	179
Liberal utdanning og profesjonsutdanning	182
Epistemisk avhengighet	184
Andreordens kritisk refleksjon	187
Metodekompetanse som middelvei	189
Avslutning	193
Referanser	194
10. «La læreren være lærer!» Lærerarbeid, forskning og kunnskap fra 2008 til 2022	196
<i>Joakim Caspersen og Hanna Holmeide</i>	
Innledning	196
Debatten om kunnskap og styring i skolen	199
Data og metode	201
Hvem er lærerne?	203
En relasjonell vending i kunnskapsskolen?	206
Forskningens rolle og faglig identitet i læreryrket	210
Forskningens rolle i en kunnskapsintensiv skole med endrede relasjonelle utfordringer	213
Avslutning	215
Referanser	216

11. Forskningslitterasitet hos lærere og ledere i skolen – en casestudie ...	219
<i>Sølvi Mausethagen og Hege Hermansen</i>	
Innledning	219
Et profesjonsrettet perspektiv på læreres «bruk» av forskning	222
Data og metode	225
Forskningslitterasitet hos lærerne og lederne på skolen	226
Diskusjon	232
Avslutning.	234
Referanser	234
12. Pedagogiske brytninger i mellomkrigstidens lærerutdanning: sekularisering, vitenskapeliggjøring, akademisering – frigjøring?	237
<i>Martin Marciuch</i>	
Innledning	238
En akademisk autoritetsforskyvning fra teologi til psykologi	240
Fra prester til pedagoger	246
Fra teologenes sjelelære til pedagogenes psykologi	251
Reformpedagogikk på et sekulært og vitenskapelig grunnlag.	257
Fra det kristne subjektet til det selvrealiserende individet.	261
Nye verdier og gamle strukturer i dagens skole og lærerutdanning.	266
Avslutning.	268
Referanser	268
13. Reformpedagogikk i norsk skoleutvikling og lærerutdanning: «den profesjonelle lærer» historisk belyst	272
<i>Fredrik W. Thue</i>	
Innledning	273
Reformpedagogikk og lærerrollens profesjonalisering	274
En bevegelse av skolefolk: reformpedagogikkens formative fase	277
Fra mellom- til etterkrigstid: reformpedagogisk brudd og kontinuitet	282
Pedagogikk som styringsvitenskap	283
Pedagogikk i lærerutdanningen.	285
Pedagogikken og lektorene: fra allianse til aversjon	290
Skolens verdifundament: fra kristendom til myk sosialisme?	294
Den reformpedagogiske tradisjon i Kunnskapsløftets tidsalder	297
Diskursen om «den profesjonelle lærer»: en lutret reformpedagogikk?	301
Avslutning: en spenningsfylt tradisjon	303
Referanser	304
Forfattere	309